

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hóra	1 "
Egyes szám 4 kr.	

Kiadóhivatal:

Pleitcz Fer Pál könyvkereskedése Nagybecskerek, Hunyady (fő) u. cza 10. sz., hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólamlások intézendők.

TORONTÁL.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
F. János-utca.
Bismarck-ház
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, vasár- és ünnepnapok kivételével.

A hercegprimás pásztorlevele.

Nagybecskerek, február 18.

Vaszary Kolos esztergomi bíboros hercegprimás tegnap egy terjedelmes latin pásztorlevéllel fordult papjaihoz. Csalatkozva teszi le kezéből a primás pásztorlevelét az, a ki azt várta, hogy holmi világi revelációkat s különösen a függő egyházpolitikai kérdésekre vonatkozó célzásokat talál benne. A terjedelmes iratban erről egy szó sincs; de nemes lendülettel és nyájas lélekkel nyilatkozik az a klérus kötelességeiről, ennek Istenhez, az egyházhoz és az emberekhez való viszonyában. A politikai hézagért bőven kárpótol amaz erkölcsbölcseleti elmélkedéseknek teljessége, melyeket ez első megnyilatkozásában a papsághoz intéz a hercegprimás. Istenfelelem, teljes odaadás a lelkeszi hivatás nehéz kötelességei iránt, szeretetteljes szelidség az emberekkel szemben: ez az, a mit meghagy papságának a bíboros főpásztor. Az alázatosságnak, az igazi papi erkölcsnek szelleme lengi át szavait s a nemzet csak azt kívánhatja, hogy a kitünő egyházfejedelem utasításait az összes papság megszivlelje és hiven kövesse. Midőn e pásztorlevelében az egyházpolitikai kérdé-

sekről nem nyilatkozik a hercegprimás, úgy ez a dolog természetében fekszik. E pásztorlevél az alatta álló papsághoz van intézve s ezt egyáltalán semmiféle ingerencia sem illeti meg az állam és egyház közti viszonyra. A függő egyházpolitikai ügyek rendezése pusztán a hercegprimás és a püspökök dolga, valamint — a mennyiben dogmatikus kérdések forognak fenn — a pápai kuriáé. A papságnak itt csak egy kötelessége van: az engedelmesség kötelessége. Teljes joggal kerülte tehát a hercegprimás, hogy ebben az iratában az egyház politikai ügyekről nyilatkozzék. Ezt annál könnyebben tehette, mint hogy röviddel kinevezése után alkalmat vett magának, erről a legbehatóbban nyilatkozni. Feledhetlenek azok a dicső és bölcs szavak, melyeket akkor mondott. Egyforma engedelmességet fogadott a pápának, mint a királynak, egyforma hűséget az egyház és a haza iránt. Kijelentette, hogy mint pap is hazafi, és mint hazafi is pap és az egyház és állam közti zavartalan összhangban látja mind a kettő jólétének kezességét. Az ország közvéleménye nem feledte el e szavakat. Emlékezetében tartja azokat s nem kétli, hogy a hercegprimás mindent

el fog követni, hogy e szép elveket megvalósítsa.

Vaszary pásztorlevele a lelkipásztori hivatal nemes kötelességeit sorolja föl s vési papjai emlékezetébe. Uralkodó tettelei a következők:

1. A lelkipásztor a népért rendeltetett.
2. Óvakodjék a veszedelmes idők bélyegétől s tartsa meg önzéstelen szeretetét hivatás iránt.
3. Óvakodjék a külsőségek kultuszától és foglalkozzék a lelkiekkel, de úgy, hogy a világiakban a könyörületesség gyakorlását el ne hanyagolja.
4. A vétkezőket és tévedőket szeretettel intse, de hibáikat ne gyöngítse sajnálkozással, mert kegyetlen az a könyörületesség, mely a gyógyíthatót elveszíti.
5. Legyen mocskotalan életű.

A pásztorlevél ezen szép utolsó tételéből a következő részletet közöljük:

Már maga a tanítónak és orvosnak hivatása szükségszerűleg mocskotalan életet követel a paptól, mert a legjobbat hirdetni s a legrosszabbat eszelekedni nem-e annyit tesz, mint az Istent és embereket megsérteni. A mit az Ur a gerendáról és a szőlőkéről mondott, az kell, hogy bevésve legyen minden papnak a szívébe.

A pap a betegek orvosának rendeltetett. De „miképen tudja a sebesültet gyógyítani, ha maga is arczán sebet hordoz.” Nemde, az fog mondatni neki magoktól a szenvedőktől is: „Orvos, gyógyítsd meg önmagadat.”

Ha pedig már a tanítói és orvosi működ-

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

A mi képviselőink.

V.

Rónay János.

(A török-kanizsai kerület országgyűlési képviselője.)

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

A gavallér politikusok fajtája pusztulóban van.

A gavallér kezdi magát némileg vegyes társaságban érezni, a politikai klubok stréberei és a közderülségre odavetődő kisvárosi és falusi hírességek között.

A gavallérság a politikából kezd el-eltűnedezni, mint a szövettől kihuzgált himes szálak. Fleuret helyett furkósbottal verekszenek, és keztyűs kéz helyett, ökölbe szoritott jobbal gesztikulálnak. A metsző gúny és a finom elmeél helyett, durva, csufos szavak és ökröndöző szólás járja.

Gavallér embernek, így a levegő kezd erősnek lenni, zsebkendőjét ajkához tartja és menekül.

És a mint pusztulóban van a gavallér politikusok fajtája, annál inkább öröm — Rónay Jánost a tisztelt házban tudni, látni

*

Az a kis, zömök alak, — hijával bár annak a daliasságnak, mely öcsését, a torontáli főispánt külsőségben is úgy emeli, — azt a szeretetreméltó, finom bonvivant temperamentumot hordja magában, mely az első pár szó után megnyer, mely ragaszkodásra kényszerít, mely kizárja, hogy valakinek ne tessék, és hogy valaki ellensége lehessen.

Egy szellemes világfi, egy agglegény, a ki arról a korról kelt reminiszszenciákat, a mikor a hölgyek körül fehér parókás és spádés urak játszták a gavallért, a mikor a férfiaknak csak anyai szerencsájuk volt a nők körül, a mennyit egyéni szeretetreméltóságukkal értek el.

Ez Rónay János a társaságban, a szalonokban, daczára, hogy ötvenöt esztendőnek néz már utána.

*

Közéleti karrierjét éppen ebben a szellemen csinálta végig. Az elmés, vig szegedi kis diákban már ott forrongott a későbbi finom viveur vére, melynek sebésebb lett a keringése, mikor már a jogász Rónay külföldön — főleg Prágában, természetének és hajlamainak megfelelő társaságok előkelőségét érezte maga körül.

Ez szinte végzetessé is váltott Rónayra nézve, mert haza jöve, csupa Parlagi Jancsiktól érezte magát körülveve.

— Hisz ez csupa paraszt! — mondá nem egyszer.

De jobb természete nemsokára beláttatta vele itéletének tulságát és beletörődött az itthoni viszonyokba. Ő, a ki a legrátartóbb mágnások társaságát hagyta oda nem régen, elfogadta a kisszerű esküdti állást a provizorium után és 67-ben már mint ujszegedi szolgabíró vitte előre egész jókedvvel a vármegye ügyét.

Ebben az időben egy tetszetős szintársulat produkálta magát Szegeden és igyekezett a publikum kegyét megnyerni. A társulatnál is tetszetősebb volt azonban egy szemrevaló színész, ki a szolgabíró ur kegyére áhitozott, nem is hasztalanul.

A szerencsés udvarlónál azonban nagyobb melege volt a közönségnek a színházban, a hol a nyáriás, fülledt levegőt nem lehetett már kitarítani.

A társulat kezdte is a horgonyt fölhuzni. — Azért is itt fognak maradni! — volt a Rónay szolgabíró határozott itélete.

— Lári-fári! — mondogatták vissza. Csak nem fogod te az egész társulatot tartani. Egy szál ember se megy abba a kimenetelbe. A publikum nem akar a színházba járni.

— Majd fog járni a másikba! — veté oda nagy álmélkodásra Rónay.

dése is a papnak megkívánja, hogy az Istennek tökéletes embere legyen, készen minden dologra: „mit mondjunk a papról, a mennyiben közvetítő és közbenjáró tisztet vállalt az Isten és az emberek között. Ha az ember olyan ember előtt, kivel nem áll jó viszonyban, szégyel közbenjárni, mily vakmerőséggel ragadja magához a közbenjárást Isten előtt, a ki nem tudja, hogy életénél fogva vele jó viszonyban áll-e? Vagy hogyan kérjen attól bocsánatot másoknak, ki nem tudja, hogy vele ki van-e békülve? De meg attól is kell félni, nehogy, a ki a haragot megengesztelni hinnie, ezt maga saját vétkeivel fogva érdemli meg.“ Minnyájan jól tudjuk, hogy ha olyan küldeték közbenjárásra, a ki annak visszatetszik, a haragos lelket még rosszabbra ingerli. „Jaj a hűtelen szolgáltnak — kiált föl szent Bernát, kik midőn maguk sincsenek kibekülve az Istennel, mások kibékítését vállalják el, mint olyanok, kik igazat cselekedtek. Jaj a harag fiainak, kik a kegyelem szolgáltnak vallják magukat! Jaj a harag fiainak, kik a békítő hivatalát és nevét bitorolni nem átallják! Jaj a harag fiainak, kik magukat a béke közvetítőinek hazudják, hogy a nép vétkeit levegyék! Jaj, a kik a test örömeit keresvén, Istennek nem tetszhetnek és mégis kiengesztelni akarják!“

Ti pedig szeretett testvéreim Isten segítségével eléggé meg vagytok erősítve, az az egy van hátra, hogy a ki áll, vigyázzon, nehogy elessék. A jó híretek, jó cselekedeteitek által erősödjék. „Az igaz legyen még igazabb; a ki szent, legyen még szentebb.“ Szemeink elé van helyezve a papi életnek legfényesebb példaképe, maga a legfőbb és örök főpap a mi Urunk Jézus Krisztus. Járjunk tehát az ő utain. „Mit tesz pedig úgy járni, mint ő járt, ha nem megvetni minden jót, melyet ő megvetett — s nem félni a nehézségektől, melyeket ő elviselt; tanítani, a miket ő tanított, remélni, melyeket ő megígért, jót tenni még a hódolatlanokkal is, nem érdemük szerint bántani el a gonoszokkal, imádkozni az ellenségeikért, megkönyörülni a gonos okon, ma egyforma lélekkel tűrni alos csalárdokat és kevélyeket és végül az Apostol szavai szerint meghalni testben, hogy egyedül Krisztusnak éljünk.

Ha a papi kötelemeket, melyeket nyertünk, így töltjük be, az isteni kegyelmet s lelki gyermekeinknek szeretetét megnyerjük. A jövődő bíró nevében ismételve kérek benneteket kedves Testvéreim, hogy

— Micsoda másikba?

— A — nyári színházba! . . .

És nagy gavallériával ő maga építettett fel az ujszegedi parkban egy arénát.

Persze ez nagy hatvágás vala és egy pár megyét bejárt a nagyuri tempó hire; de azért a fabódében nem igen sokáig mutogathatták a színésznők formás bokáikat, mert a hogy az öreg Rónay szép bankókban leolvasta a gavallér fiáért az ötezer forintot a theátrális bódé árában: el is vitette az egész nyári színházat Kis-Zomborra — kutriczának, melyben még ma is vígan falatoznak a kicsi és a nagy malaczkok.

*

Rónay János aztán kevés idő multán ott hagyta a még akkor egyáltalán nem haldokló vármegyét és lejött Ivándára gazdálkodni. Itt csakhamar bemutatta, hogy a komoly dolog se idegen hozzá és ember-szeretében, komoly dologra termett készségében oly nagyra nőtt a vidék szemében, hogy a hetvenes évek elején az ó-besse-nyőiek országgyűlési képviselőnek küldték föl. Majd a nagy-szent-miklósiak irták zászlóikra nevét és adták át neki a mandátumot. A török-kanizsaiak kedvét ekkor

engem, a terhek alatt roskadozót, imáitokkal erősítetek; imádkozunk egymásért, hogy üdvözöljünk; mert midőn egymást az imádsággal összekötjük, mint az ingoványban járók tartjuk egymást; és a szeretet nagy eredménye az lesz, hogy egyeseket a szeretet annál inkább hat át, mennél inkább támaszkodik a másokra.

A békesség Istene tegyen alkalmassá titeket minden jóra, hogy az ő akaratját cselekedjétek, azt munkálván bennetek, a mi kellemes ő előtte, Jézus Krisztus által, kinek dicsőség legyen mindörökkön örökké. Amen.

Esztergom, 1892. febr. 4-én.“

Uj törvények. Beavatott forrásból jelentik, hogy már jó része ki van dolgozva azoknak a közigazgatásra vonatkozó új törvényjavaslatoknak, melyeket az új képviselőház elé fognak terjeszteni. Az igazságügyminiszter már legfelsőbb jóváhagyás alá terjesztette a büntetőeljárásról, a hagyatéki eljárásról és az örökösödési jogról szóló javaslatokat.

Állami bevételek. Az a körülmény, hogy tavaly 8 millió forinttal kevesebbet tüntet föl a magyar állampénztári kimutató, mint a megelőző évben, nem abban leli magyarázatát, mintha az állami bevételek csökkentek volna, hanem oly kiadásokban, melyeknek egy része 1890-ben még nem volt esedékes.

Milán király Szerbiáról. Rendkívül érdekes az a nyilatkozat, melyet a szerbek exkirálya a jelenlegi Takova gróf, a „Temps“ ujság egyik munkatársa előtt tett. Milán így szolt: „Az a lemondás, melyről ön tudakozódik, csak végpontja az általam négy év óta követett tervnek. Megmondom önnek lemondásomnak okait. Köztem s Szerbia képviselőinek egy része között komoly politikai ellentétek merültek föl. Ellenfeleimnek nem adhattam igazat. Ha egyedül állottam volna, folytattam volna a küzdelmet. Azért a politikáért, melyet helyesnek véltem, kitétem volna magamat a forradalomnak, vagy egy pisztolylövésnek. De fiam volt. Kockáztathattam-e ekként az ő öröklési jogát a trónra? Nem: lemondtam tehát fiam javára. E naptól fogva mindent elkövettem, hogy személyem neki akadályokat ne teremtsen. A királyné pedig jónak találta felizgatni az országot örökös követelőzésével. A szerb kormány bajai megszorodnak. Ekkor találtam meg azt a formát, mely hitem szerint véget vet a zavaroknak s

helyreállítja a békét. Intézkedéseim szerint jogom volt meglátogatni fiamat. Meggyőződésem, hogy belgrádi látogatásaim csak bonyolítják a helyzetet. Tehát lemondtam e jogomról. A szerb kormány ezt mondta nekem: „Fogadjuk el azt a megoldási módot, hogy ön a király kiskorúságának ideje alatt tartózkodik Szerbia meglátogatásától. Majd ha nagykoru lesz a király, tudni fogja, hogy mitevő legyen.“ A megoldás e módja véleményem szerint nem egyezett meg méltósággommal. E helyett a következőt ajánlottam. Ugy a király, mint a királyné, távol maradnak Szerbiától, s nem léphetnek be oda. A szerb kormány a megoldás e módját elfogadta, s e módot valósítják meg legközelebb. Fiam érdekéből határozottam erre magamat. Egyedül az ő érdekét tartom szem előtt. Reményem, hogy az általam követett terv hathatósan elősegíti fiamat a váró feladatában.“ A tudósító ekkor azt kérdezte Milántól, hogy szándékozik-e belépni valamelyik nemzet kötelékébe, miután megszűnt szerb polgár lenni. „E pontra vonatkozólag — szolt Milán — még nem adhatok választ. Sok trónvesztett király jött már Franciaországba. Bizonyára ők sem tekintették magukat ama nemzet polgárainak, mely őket száműzte. De francziának tekintették-e magukat? Nem hiszem. Az igaz, hogy én önkéntes száműzött vagyok. Ismétlem azonban, hogy erre a kérdésre nem adhatok választ. Most összes akaratom oda irányul, hogy zaj nélkül, békén éljek Párisban. Sokat foglalkoznak velem. Volt egy idő, midőn a 1-pokban egyébről sem volt szó, mint Milán kalandjairól. En Párisban nevelkedtem, három év óta itt lakom. Teszik nekem itt az élet. Egy kissé meg is szereztem magamnak a jogot az ittéléshez. Az a vágyam, hogy esőndben Párisban végezzék meg.“

HIREK.

— **A nagybeeskereki képviselőtestület** jövő hétfőn (f. hó 21-én) tartja havi rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozatát szombaton fogjuk közzétenni.

— **Német meghívó — magyar meghívó.** Melenczén február 11-én rendezett a szerb nő-egylet táncvizsgalmat; február 20-án rendez itt Nagybeeskereken a szerb kereskedő-iffuság hangverseny- és tánczezel egybekötött beszédát. Mindkét helyről kaptunk meghívót. A melenczei meghívó egyik

a nélkül, hogy rókának a színét is látták volna.

A nagy boszuságot azonban elverte Rónaynak egy bonmot-ja.

Rónay hajítás közben éppen egy előugró nyulra lövi ki fegyverét, mikor a vadásztársaságból valaki felkiált:

— Hogy löhetsz így egészen az emberre?

— Hát, kérlek, miért állasz oda, a hova lövök! — ríposztirozott vissza általános hahota között Rónay.

*

A képviselőháznak alig van pontosabb tagja, mint ő.

A klubban kitünőbb piket-, kalabriás- és wihst-játszót nálánál bajos találni.

Olyan zseniális, jóízű adomázónak pedig keresve kell keresni a párját, mint a minő Rónay János.

Joviálításban és előzékenységben tultesz a környezetében mindenkin.

Ez inkarnálja Rónay Jánost, a gavalléropolitikust, a melynek a fajtája pusztulóban van.

A választói, siethetnek minél melegebben gratulálni — maguknak . . .

már annyira fölkeltették Rónay iránt, hogy két ciklusban egymásután küldték föl Budapestre követnek.

Rónay János — különösen ellenzéki korában — igyekezett követi minőségében bebizonyítani, hogy pesti jogász korában méltán volt Liszayay Kálmánnal, Sárossy Gyulával és Vahot Imrével a hazafias fiatal-ság egyik vezetője.

*

A mennyire a csélesap Tolosan elveire esküdött a budoirokban, annyira mintaszertí politikai párthüségé.

Tisza Kálmán ma is a politikai bálvány, és innen ered az a mondása, hogy ha sokáig nem ül Tisza vissza a kormányelnöki székre, a legdühösebb ellenzékiek is annyira vissza fogják kívánni, hogy kezdik majd a Tisza nevenapját is megünnepeelni . . .

*

Barátai sokat tudnak arról az eredetiségéről beszélni, hogy kevésbbé fontos dolgoknál rendszeren elkésik.

Hires, jó vadász lévén, egyszer ismételtén nagy vadásztársaságot hívott magához, rókahajtásra. A jelszó reggeli hét óra volt. Rónay persze déltájt került elő. Csakhamar megindul a hajítás és tart esti hat óráig . . .

lapon magyar, a másikon szerb, a nagybecskereki csak német nyelvű. Magyarország és a magyar nemzet nem lesz azért virágzóbb, mert a melencei nő-egylet magyar meghívót is adott ki, sem nem válik annak következtében a melencei szerb nő-egylet rögtön tösgyökere magyarrá, de minden esetre ildomos és észszerű eljárás tőlük az, hogy saját nyelvük mellett a hazai nyelvét is használják, hiszen azért senkinek sem jut eszébe a melenceieket megfosztani szerb nemzetiségüktől és őket erővel magyarosítani. Nem megy tönkre az állam és a nemzet azért, mert a nagybecskereki szerb ifjuság csak német nyelvű meghívóval tisztelte meg a közönséget; jellemző azonban mindenesetre, hogy Melenceze, mint falu, 10,000 lelket számít, csupa szerbet, Nagybecskerek pedig 22,000 lakosából 9000 szerb ajku és mégis a tisztán szerb Melenceze magyar meghívót is nyomat, Becskerek szerb kereskedő-ifjusága pedig csak németet; a mely nyelv nem az övé. Nem tudjuk, miért idegenkedik a nagybecskereki ifjuság a magyar nyelvtől, és miért demonstrál ezáltal nyíltan ellenünk; de annyi bizonyos, hogy idegenkedése alapítalan, indokolatlan és helytelen, és arra szolgáltat alkalmat, hogy a szerb és magyar békés együttélést némileg elidegenítse, a mire az ifjuságnak joga nincsen, meghatalmazása pedig a szerbek részéről — meg vagyunk győződve — éppen nincsen. Vagy talán nem akarnak az ifju szerb kereskedők itt megöregedni? Nem akarnak a magyar kereskedővel békésen együtt megélni? Hígyjék meg: ha csak szerb meghívókat nyomattak volna ki, a mire teljes joguk van, nem tűnt volna fel eljárásuk, valamint az sem baj, hogy a táncrendben nincsen egy csárdás sem; de a tisztán német nyelvű meghívó által nyilván valóvá tették a magyar nyelv elleni idegenkedésüket és készakarva demonstráltak, ez pedig nem helyes eljárás. E felszólalásunk nem akar provokálás lenni, még szemrehányás sem,

csak a szerb ifjuság saját jól felfogott érdekére való figyelmeztetés és barátságos intés, hogy ha nem bántalmazzatnak, ne bántsanak....

— **Lövészet.** A nagybecskereki lövészegylet négy lövészestere: Kokits A. F., Linder Róbert, Keresztes Aladár és Lichownik János urak tegnap tiszteltek Hegedüs Miklós lövészegyleti elnöknel és átadták megválasztására vonatkozó diszoklevelet; a lövészesterek azután a lövészegyleti elnök vezetése alatt tiszteltek Rónay Jenő főispán és Dániel László h. alispán uraknál, mint megválasztott főlövészestereknél és átnyújtották megválasztásukra vonatkozó diszokleveleket. A főispán és a h. alispán szokott szívélyességével fogadták a lövészegylet köldött-ségét és megígérték, hogy a hanyatlásnak indult egylet felvirágozására tőlük telhetőt mindent meg fognak tenni. Delután a küldöttség Krsztics János polgármesternél tisztelgett és átnyújtotta tb. főlövészesterré történt megválasztásáról szóló díszes oklevelet.

— **Megbicskázott gyerek.** Két fejletlen, berzasz fiú került tegnap a kapitány elé, a kik alig látszanak ki a földből s máris a nagy emberek módjára mulatoznak, verekszenek, sőt bicskázódnak is. Az egyik Liptai Ferencz, 14 éves muzslyai sulancz, a másik meg Makai András. Tánc és zeneszó közben szólalkoztak össze s a vita vége az lett, hogy a 14 éves Liptai alaposan megbicskázta náknál egy évvel idősebb Makait. A fején és karján súlyosan megsebesítette. A bicskázó gyerek most a rendőrség börtönében ül, a hol alighanem elveszik majd a kedvét a bicskázásoktól.

— **Álarczosbál.** Mint minden évben, úgy az idén is meglesz a nagy álarczosbál Elmer vendéglőjében. A bál az idén e hó 27-én (szombaton) megy végbe s a rendezőbizottság rendkívül mulattató és változatos műsorral gondoskodik arról, hogy a közönség Elmernél jól mulasson.

— **Farsangi naptár.** Február 20. Beszeda a színházban Február 27. Álarczosbál Elmernél. Márczius 1. Jelmez bál a kaszinóban, a Nagybecskereken építendő arvház javára.

— **Tilos a muzsikaszó!** A muzslyaiak nem hiába, hogy magyarok, de könnyen

lánggra lobbanók és duhajkodók is. Ha olykor megszólal korcsmajukban a muzsika, hamar elfelejtik bajukat, vérük felforr s ilyenkor vége hossza nincs a sikoltozásnak, csendzavarásnak és verekedésnek. A rendőrség, melynek persze a legtöbb bajt okozzák, már régóta figyelemmel kíséri őket, s mivel most már meggyőződött arról, hogy az atyafiak többnyire tényleg a zeneszótól vadulnak úgy meg, hát jó időre betiltották náluk a muzsikát. Most már majd csak — csendben fognak mulatozni.

— **Nagy lopások a tiszai védtöltésken.** F. Kanizsáról értesítik lapunkat, hogy az ottani tiszai töltésken nagy lopásnak jöttek nyomára. A felsőtörontali ármentesítő társulat töltésén Róth Mór szegedi lakos tiszai töltésvállalkozó kárára ismeretlen tettesek 450 darab marosi vastag padlót loptak el. A törökkanizsai belvízvezető társulati töltésről pedig 180 padlót és többféle a védekezéshez tartozó eszközt loptak el. A kár jelentékeny.

— **Táncvizsgalom Zombolyán.** Zombolyai levelezőnk írja: Az itteni fiatalság által e hó 13-án rendezett táncvizsgalom oly nagy sikerrel folyt le a kaszinó és a nagyvendéglő összes termeiben, a minő fesztelen és népes mulatság régen nem volt Zombolyán. Úgy megtelt a terem már az első tánczra, hogy a festői tarka nagy tömeg valóságos árként hullámozott a termekben. Általános volt a vélemény, hogy egy másfél évtized óta nem volt olyan mulatság még azon az egész vidéken se. A első négyest 50 pár tánczolta. A szomszéd Nagy-Szent-Miklós és Nagyikinda legszebb tánczosnőit küldte a hódító harczba. Az erkölesi sikert nyomon követte az anyagi, a mennyiben 100 fittisztajövedelmet hozott a mulatság, melyből 80 fitt az atletikai klubnak, és a 20 forint a tüztöltő-egyletnek jutott. E fényes anyagi eredményhez nagyban járult szokásos áldozatkészségével Cretier Adolf nagybirtokos, ki dícséretes gallériával 50 forintot juttatott a jótékony-célra. — A határtalan jókedv reggeli 6 óráig tartotta együtt a mulatókat, sőt egyik csoport csak reggeli 9 órakor hagyta oda a bál színhelyét. Jelen voltak.

Asszonyok: Bayer Gyuláné (Nagy-Szt-Miklós), Bayer Józsefné, Bárkányi Mihályné, Beck Jakabné, Bezuk Lajosné, Bielek Antalné, Bleiner Vilmosné, Brezovszky La-

Bianca Panteo.

(A tegnapi hangverseny.)

Gonosz sejtelve lehetett a kis olasz művésznő imprezáriójának, mert abban a körlevélben, melylyel a világnak tudtára adja, hogy ki az a 12 éves Bianca, erősen hangsúlyozza, hogy az nem valami olyan csodagyerek, melyre a közönség gúnyos mosolyival alkalmazza azt a hálás viczcet, hogy inkább gyerek, mint csoda, hanem egy igazi genie, melynek mindenki örülhet, ki az ő művészetében gyönyörködik.

De úgy látszik, daczára ennek a figyelemzetetésnek, a becskereki közönség nem bizott a 12 éves leány művészetében, mert tömegesen — otthon maradt. Pedig egykoron a 7 éves Dora Friese mily hatást és — mily üzletet csinált nálunk. Mennyire rajongtak azok, a kik Pesten vagy Bécsben hallották Terezina Tuát, — pedig hát mind a kettő csodagyerek. Sehogyan sem tudjuk magunknak megmagyarázni azt a tátongó üres termet, melyben tegnap a kis Bianca igazán istenkegyelte játékát hallgattuk. Mert azok, kik egyáltalán érdeklődnek a művészet iránt, ezek megtudhatták a legelőkelőbb budapesti és bécsi lapok kritikáiból, hogy a 12 éves csodagyerek igazán csoda és igazán tizenkét éves. Vagyis, hogy a dologban semmi svindli. Vagy azt tételezzük-e fel a közönségről, hogy már semmi

fogékonysága sincs az igazi, diszkrét művészet iránt, s csak annak hisz, a mi nagy dobbal és még nagyobb lármával megy végbe, vagy a dilettantizmus hiúságát legyezi?

Még azt a közönséges kibeszédet sem lehet ezuttal elfogadni, a mi rendszeren a színházba nem menést exkuzálja: „nem megyünk el, mert német”, „nem látogatjuk, mert nem értünk magyarul”, mert hiszen Bianca Panteo nem hegedül sem magyarul, sem németül, még szerbül sem, hanem a művészet hamisítottan, internacionális nyelvén, melyben egyaránt gyönyörködik az orosz és a talián, a magyar és a német, — ha fogékonysággal bír a szép iránt.

Az anyagi veszteségért csak az a lelkes, szívből fakadó tüntetés kárpótolhatta a fiatal művésznőt, melylyel remek játékát fogadta a kicsi, de annál hálásabb közönség. De lehetetlenség is meg nem kedvelni azt a kedves arczu, fiatal leányt, ki olyan bátorsággal áll a közönség elé, mintha évtizedek óta hegedülne. A külseje nem olasz. Inkább német leánynak nézne az ember ezt a szőkehajú, kékszemű kis leányt. De ha elkezdi játszani, akkor azonnal tisztában vagyunk, hogy olasz. Ennyi vele született zenei tehetsége, érzése és temperantuma csak a déli országok gyermekeinek van.

Gyönyörű nagy szemével lemosolyog a közönségre, de mikor elnélyed a játékba,

akkor bezárja szeméit, s olyankor annál nagyobb tüzzel kezeli a vonót, annál öblösebben ömlenek kitünő hangszereből a szebbnél-szebb hangok. Erős, biztos vonás, érett felfogás, egy ily fiatal nőnél valóban csodálatos mély érzés és tökéletesen kifejtett technika jellemzik játékát. Bámulatos technikáját legjobban ragyogtatta a Ries Perpetuum mobile-jében, hamisítottan zenei érzése a Raff Cavatinájában jutott legjobban érvényre, Wieniawsky mazurkájával leg-híresebb konkurrensait is elfeledtette, a Hauser-féle magyar rapszodiával pedig valóságos extázisba hozta a közönséget. Egyszóval a kis Bianca Panteo igen nagy művésznő s a ki tegnap nem hallgatta meg, az maga-magát fosztotta meg egy ritka, hamisítottan műélvezettől. A csekély számú közönség, mint már említettük, lelkesen tapsolt a kedves művésznőnek és a hangverseny végén vagy ötször litta a pódiumra. Játszott is ráadásul egy pár olyan tüzről pattant magyar nótát, hogy akár Reményi is megirigyelhette volna. Ezeket is zajosan és hálásan tapsolták meg s Bianca Panteo azzal a megnyugvással távozhatik innen, hogy Nagybecskereknek nem nagy ugyan a közönsége, de azért akadnak még olyanok, kik az igazi művészetet érdeme szerint tudják méltatni.

b. l.

josné, Dauffondné, Did Edéné (Julia m.), Eduarsz Ferenczné, Gesztessy Jánosné, öz. Gesztessy Józsefné, Hetvey Kálmánné, Krachtszúné, Krepesz Józsefné (N.-Czernya), Lovieser Imréné, Rechtenvald Ferenczné, Serbán Jánosné, Streit Béláné, Strosz Ernő dr.-né, Stoffel Jánosné, Straub Jánosné (Julia m.), Szerelmy Lászlóné és sógornója (R.-Kécsa), Schnur Lipótné, Schreier Victorné (N.-Szent-Miklós), Steingaszner Ernőné (M.-Czernya), Tabiakovicsné (N.-Kikinda), öz. Takács Gáborné, öz. Treisz Terézia, Várnay Imréné, Wild Sándorné, Widmann Jánosné, Wiszkidenszky Gusztávné.

Leányok: Bayer Róza, Bayer Anna (N.-Szt.-Miklós), Bagari Örszike (Oroszlámos), Bárkányi Józsa, Bleiner Adél, Bleiner Giza, Gesztessy Antónia, Hetvey Ilona, John Vilma (Temesvár), Nagy Julia (Julia m.), Kászner Irma, Lonrieser Vilma, Rechtenvald Giza, Sackmeister Katicza (Szigetm.), Straub Laura (Julia m.), Strosz Eszti, Strosz Jolán, Schreier Ella, Schreier Fanni (N.-Szt.-Miklós), Treisz Márta, Treisz Jolán, Várnay Vanda, Wiszkidenszky Anna, Wiszkidenszky Dora, Zsittvay Lola.

— **Milyen lesz az új forint?** Ez a kérdés, másodsorban pedig lesz-e egyáltalában új forint, élénken foglalkoztatja mindazokat, kik a valuta rendezés fontos ügye iránt érdeklődnek. Mint a rendesen jól értesült „Kereskedők Lapja” írja, a két kormányban megvan a hajlandóság arra nézve, hogy a forint a valuta rendezése után is fentartassék, mert ez megkönnyíti az átszámítást; a pénzügyminiszterek azonban annak szükséges voltáról is meg vannak győződve, hogy a forintnál kisebb pénzt is megkíván a forgalom, mely bizonyos tekintetben a takarékoságot is elősegítené. A pénzgység marad tehát, a forint; de lesz félforintosunk is, mely bizonyára új elnevezést nyer.

— **Montenegró egykori fejedelménje.** A „szép Darinka” tegnap halt meg Velencében, csendesben, a világtól elfeledve. Bölcsejénél senki sem mondta volna, hogy valamikor korona fogja a homlokát ékesíteni. Egy Csuvikics nevű szláv kereskedő leánya volt Triesztben s mikor Danilo montenegrói herceg Bécsben elvégezve tanulmányait, hazautazóban meglátta a szép Darinkát, ennek vakító bájja rabul ejtette szívét s néhány évvel később, 1855-ben, a fiatal fejedelem nőül vette a szép és gazdag leányt. A mindössze tizenöt éves ifjú fejedelem csakhamar kedvence lett a vad montenegróiaknak. Mikor a háború Törökország és Montenegró közt kitört, a montenegróiak a szép Darinka képét festették hadi zászlójukra s mikor megtértek a háborúból, a montenegrói babona rosszat jóvendőt, mert a zászlón levő szép Darinka alakját három helyen is érte a golyó: homlokán, szívében és mutatóján, éppen azon a helyen, a melyen a jeggyűrűje volt. A babonás montenegróiak azt mondták: „Ez nem jót jelent; ez a velükni knies halálát jelenti!” Danilo fejedelmet ez a szomorú jóslat nem igen bántotta; boldog volt fiatal és szép feleségének az oldalánál, a ki nem sokára egy kis leánykával is megajándékozta. Danilo persze jobb szerette volna ha fia lett volna, mert akkor most nem Nikita, a Mirko fia, uralkodnék a fekete hegyek fölött. A rá következő évben Danilo fejedelem egy reumatikus bajának gyógyítása végett a külföldre szándékozott és Cattaróban, — akkor a montenegrói fejedelmek még vízzel főztek, — havi huszonöt forintért egy villát bérelt. A fejedelem 1860. augusztus 18-án érkezett meg a szép Darinkával együtt Cattaróba és akkor teljesen dőbe ment a baljóslat. Abban a pillanatban, melyben a cattarói hadtestparancsnok csónakja kikötött a parton és egy tengerészhadapród kezét nyújtotta a fejedelemnek, hogy partra segítse, a parton összegyűlt közönség tömegéből egy lövés dördült el és Danilo fejedelem hátához kapva, felkiáltott: „Megöltek!” A következő pillanatban összerogyott és még az éjjel kilelte lelkét. A fejedelemgyilkost, egy elő-

kelő montenegrói család fiatal tagja, Thoso Kadisch személyében elfogták s néhány hétre rá ki is végezték. A fiatal montenegrói vérboszuból ölte meg fejedelmét, mert három évvel annak előtte az ő parancsára végezték ki bátyját. A szép Darinka feltette az özvegyi fátyolt és harminczkét hosszú esztendőn át viselte Velencében, ahol csöndes visszavonultságban töltötte életét.

— **Égő opera.** A genti operaszínházban a keddi előadás alkalmával tűz ütött ki. Egy tánczosnő ruhája a szufitalámpától tüzet fogott s a tűz csakhamar a kulisszákra is átharapódzott. Mikor a közönség a felcsapó lángokat észrevette, a nézőtér leirhatatlan kiabálás keletkezett. A közönség nekirohant a kijáratnak s ebben a tolongásban tizenhat ember megsebesült. Szerencsére nagyobb baj nem történt.

— **Az emberek lépése.** Jordán hannoverai műegyetemi tanár évek óta méréseket a lépések hosszát. Egyik tapasztalata az, hogy az ember 25—30 éves koráig 87—92 centiméternyi hosszút lép, de aztán az évek növekedtével apad a lépések hossza, s a 40—50 éves ember átlag már 70—74 centiméternyi lép s inkább szapora lépéssel segít magán, ha sietni akar. A nők lépésének hossza 63—67, de gyakran 70 centiméter. Általában a nők fiatal korukban kisebbet lépnek, mint később, mikor kevesebbet gondolnak járásukkal. Férfiaknál a legkisebb lépés 67 centiméter, a leghosszabb 97, gyakran fordul elő 78, de 87-nél nagyobb ritkábban, valamint 76-on alul is csak ritkán. Azt lehet mondani, — Jordán megfigyelése szerint, — hogy egy rendes lépés hossza 80 centiméter.

— **Az uralkodó családok összes tagjainak** száma az elmúlt esztendő végén 717 volt; 357 férfi és 360 nő. Legidősb az uralkodók közt Adolf luxemburgi nagyherceg (75 éves), a ki csak tavaly foglalta el trónját. Az uralkodó családbeliek közül pedig a legidősb Mecklenburg-Schwerin Alexandra nagyhercegnő, I. Vilmos császár nővére, a ki 89 éves; Nemours herceg is 78 éves már.

Törvényszéki csarnok.

— **Gyilkosság tréfából.** A múlt évi október hó 6-án estefélét történt, hogy két kis fiú, a 13 éves Portics Milán és a 14 éves Lingli Mihály a Bega parton voltak, hogy ott valami rájuk bízott dolgot elvégezzenek. A velük szemben horgonyzó teherhajón, a kormányos lakásán valami mulatság volt, s a házigazda és vendégei muzsikaszó mellett énekelgettek és vigádtak. A parton dolgozó fiúk fülebe is elhatott csakhamar a zene, a mire aztán a gyerekeknek is jó kedvük kerekedett és a feljükk hangzó ütemek szerint táncolni kezdtek. A hajón levőket ez úgy látszik bosszantotta. Ineselkedésnek vették a fiúk játékát, s több ízben mérgesen rájuk kiáltottak, hogy hagyjanak fel az ugrándozással, s takarodjanak el a partról. A fiúk azonban maradtak továbbra is. Ekkor Gravits Bernát, a ki szintén a hajón volt, mérgesen megfenyegette őket, s kijelentette, hogy ha el nem mennek, lelövi őket. A fiúk kaczagással feleltek a fenyegetésre, a mire aztán Gravits a kormányos szobájába rohant, lekapta a falról annak Flóber-puskáját, s felhuzva a sarkányt, a fiukra lőtt, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a golyó Portics Milán nyakába fúródott. A fiú rögtön összeesett s eszméletét veszítette. Hazaszállították, ápolás alá vették, de hasztalanul, mert az amagy is gyenge szervezetű gyermek néhány heti szenvedés után múlt évi november hó 1-én meghalt E miatt került Gravits Bernát a törvényszék elé, mely tegnap vette tárgyalás alá ügyét. A bíróság következőkép alakult meg: elnök Duka László dr., szavazó bírák Hadzsits Camill és Witt László. A vádhatóságot Milassin Kálmán dr. kir. alügyész képviselte, míg a védelmet Vég Lajos dr. ügyvéd vállalta el. A vádhatóság képviselője Gravitsot halált okozó

súlyos testi sértés büntetével vádolta, a védő ellenben gondatlanságból eredő emberölés vétségét látta fenforogni, s hivatkozva a fenforgó sok enyhítő körülményre, a bírák méltányosságára és emberszeretetére, csekély fogházbüntetésben kérte elmarasztaltatni. A törvényszék ezután visszavonult s rövid tanácskozás után vádlottat másfél évi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen ugy a kir. ügyész, mint a védő felebbetkez.

Táviratok.

A király nem nyitja meg az országgyűlést.

Budapest, febr. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hírlik, hogy Ő Felsége a Mária Valéria állapota miatt valószínűleg nem nyithatja meg az országgyűlést és helyette Károly Lajos főherceg trónörökös vagy pedig Szapáry gróf mint királybiztos fogja a trónbeszédet fölolvadni. Az utóbbi esetben mind a két ház a főrendiházban gyűl össze.

Mária Valéria állapota.

Bécs, febr. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mária Valéria főhercegnő állapota még mindig igen komoly. A láz alább hagyott, de a visszaesés veszélye még nem mult el. A föllépett tüdőgyulladás és bronchitis normális lefolyásnak.

Bécs, febr. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mária Valéria főhercegnőről a mai orvosi bulletin a következőket mondja: „A főhercegnő állapota kielégítő”. Hőmérsék 38.4.

Budapest veszedelme.

Budapest, febr. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mireggel szörnyű szélvihar kerekedett, melyhez hasonló a fővárosban régebben nem volt. A hólok czégtáblái uton-utfélen leszakadnak, s a levegőben röpködve az egyre erősödő szél játékszeréivé lesznek. Reggel óta számos kocsit fordított fel, s zuzott össze a vihar. Emberélet eddig szerencsére nem esett áldozatul, de máris számos baleset történt. A vihar legjobban dühöng a lánchídon, ahol a közlekedés teljesen lehetetlen.

Katics betegsége.

Belgrád, február 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Katics, a szerb skupsztina elnöke, aggasztóan megbetegedett.

Egységes középiskola.

Budapest, febr. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az egységes középiskola folytatólagos értekezletén eddig tizenheten szólaltak fel és mindnyájan az egységes középiskola híveikül vallották magukat.

Zichy főispán ünnepeltetése.

Pozsony, febr. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zichy József gróf főispánt,

hivatalos szemleutjában Zsolnán nagy lelkesedéssel fogadták és ünnepelték. Zichy főispán meglátogatta a posztógyárat is, mely alkalmából a gyár létesítéséért a község Barossnak ismételt köszönetet szavazott.

Óriási viharok a külföldön.

Budapest, febr. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból és Londonból érkező hírek szerint úgy Francia, mint Angolországban roppant havazások és viharok pusztítanak. A vonatok országszerte a hóban rekedtek, a kocsiközlekedés pedig úgy a városokban, mint az országban szünetel. Házak, épületek pusztulásáról és rombadüléséről folyton érkeztek tudósítások, s a tengerpartokon összezúzott hajók romjaira bukkanunk. A viharok már eddigelé is számos emberélet esett áldozatul, s tartani lehet attól, hogy az áldozatok száma folyton szaporodni fog.

Közraktárak Fiumében.

Fiume, febr. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Most vett értesülések szerint, biztos ferrásból jelenthetem, hogy a kereskedelmi miniszteriumban a közraktárak létesítése elhatározott. E tárgyban a napokban az említett miniszteriumban értekezlet is lesz.

Közgazdaság.

Az osztrák-magyar bank kormányzójának lemondása. Bécsből táviratozzák, hogy az osztrák-magyar bank főtanácsának mai ülésén Moser bank-kormányzó kijelentette, hogy egészségi okokból a bank-kormányzói állásáról lemond. E kijelentést a főtanács nagy sajnálattal vette tudomásul és ez alkalmával több oldalról emlékeztek meg a bankkormányzónak a bank körül szerzett érdemeiről. Erre a bank-kormányzó meghatott szavakkal, a melyeket mindkét alkormányzó és a kormány képviselője, a legmelegebben viszonoztak, vett búcsút azon körtől, a melyben annyi éven keresztül munkálkodott és az intézet hivatalnokaitól. Moser Alajos a „szab. osztrák nemzeti bank” átalakulásakor 1878. július 1-én keletkezett dualisztikus szerveztű osztrák-magyar bank első kormányzója. Kinevezése a magyar és az osztrák pénzügy-miniszterek előterjesztésére 1878. szeptember 30-án történt meg. Akkor Moser osztrák es. k. osztályfőnök és valóságos belső titkos tanácsos volt. Neki jutott osztályrészüli, hogy a bank átalakítását dualisztikus szellemben megkezdje és végrehajtsa. Közvetlen elődje, ha ugyan az osztrák nemzeti bank kormányzóját az osztrák-magyar bank kormányzója elődjének mondhatjuk, az 1877. november hó 28-án elhunyt Pipitz József lovag volt, a ki több mint huszonnyolc éven át erősen osztrák szellemben vezette a bankot. Moser hivatalba lépése után gyorsan megváltozott a helyzet, gyorsabban, mint a fennforgott viszonyok mellett előre vélni lehetett. Nehezen ment ugyan a dualisztikus szellem meghonosítása a bank intéző köreiben, de Moser segítve az akkori, azóta elhunyt magyar alkor-

mányzó, Fest Imre, és utóbb a jeles közigazda s jelenlegi alkormányzó Kautz Gyula, az azóta szintén meghalt Leonhardt Gusztáv vezértitkár által, nemesak gyorsan alakította meg a bank új igazgatási szervezetét, hanem meg is szilárdította azt. Moser képes volt elérni azt, hogy a bank igazgatásába való közreműködésre hivatott valamennyi tényező gyorsan felfogta a megváltozott helyzetet és egyetértően és a bank kormányzójába vetett bizalommal munkálkodott arra a célra, hogy az új szervezet megállja a próbát és életre képessé váljék. Mosernek ez teljesen sikerült. Az ő hatásának nagy része van abban, hogy az osztrák magyar banknak lehetővé vált az öt törvény szerint Magyarországon megillető helyet erkölcsileg is elfoglalni. Moser, midőn a bank érdekét tartotta szem előtt, a banknak Magyarországon való megszilárdításánál, egyúttal fontos közjogi feladatot is teljesített.

Fizetéseketelenségek. A bécsi Kreditorenverein következő fizetéseketelenségekről tesz jelentést: Fischgrund A. kereskedő Páncsován, Herzhaft Hermann kereskedő Bécsben, Hadl János vegyesárukereskedő Glogniczban, Theodorovics Miklós kereskedő Budapesten, Beck Aron szabó Szuczaván, Friedenthal Salamon ruhakereskedő Aussigban, Schweska Vilmos könyvkötőmester és távirata-mechanikus Brünnben, Kresz Péter fűszerkereskedő Grácban, Mojta Sándor kereskedő Bazinban, Jenei Gyula kereskedő Debreczenben, Guttmann H. Eperjesen, Sonnenreich Maier Kolomeában és Feldmann Herman Kassán.

Vegyes közlemények.

A budapesti gabnatözséről.

(A „Torontál” eredeti tudósítása.)

Budapest, febr. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Buzakinálát gyenge, vételkedv tartózkodó. Effektív áru ennelfogva változatlan árban. Forgalom 8000 mmáza. Egyebek változatlanul jegyeznek.

Határidő-üzlet: változatlan.

Buza tavaszra 10.50.

Buza ősze 9.38.

Tengeri ápr.—máj. 5.52.

Zab tavaszra 6.12.

Repeze ősze 13.35.

Sertési kereskedelmi csarnok.

— Budapest-Kőbányán. —

Kőbánya, február 16. A) Hízott sertések: I. Magy. elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgrammon felüli súlyban) 44—45¹/₂ kr. — 2. Öreg közép (páronkint 300—400 klgr. súlyban) 43—44¹/₂ kr. — 3. Fialat nehéz (páronkint 320 klgron felüli súlyban) 48—48¹/₂ kr. 4. Fialat közép (páronkint 251—320 klgr. súlyban) 46—47 kr. 5. Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő súlyban) 45—46 kr. II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronkint 280 klgron felüli súlyban) 44—45 kr. 7. Közép (páronkint 220—280 klgr. súlyban) 43—44 kr. 8. Könnyű (páronkint 220 kilogrammig terjedő súlyban) 43—45 kr. III. Romániai: 9. Nehéz (páronkint 320 klgron felüli súlyban) — kr. 10. Közép (páronkint 250—320 klgr. súlyban) — kr. 11. Könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő súlyban) — kr. IV. Romániai eredeti (Stachl): 12. Nehéz (páronkint 240 klgron felüli súlyban) — kr. 13. Könnyű (páronkint 240 klgrig terjedő súlyban) — kr. V. Szerbiai: 14. Nehéz (páronkint 260 klgron felüli súlyban) 45—46 kr. 15. Közép (páronkint 220—260 klgr. súlyban) 44—44¹/₂ kr. 16. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő súlyban) 43—44 kr.

VASUTÜGYEK.

Menetrend a Nagykikinda—nbecskereki vasutvonalon.

Érvényes 1891 okt. 1-től.

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a percek számjegyeinek aláhuzása által (6.⁰⁰—5.⁵⁹) vannak megjelölve.

A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Nagy-Kikinda—Nagy-Becskek.		3011	3001
		v. v. sz. v.	I. II. III. o.
	Budapest ind.	7. ⁰⁰	7. ⁴⁵
	Temesvár	9. ⁵⁰	11. ³⁰
Nagy-Kikinda	„	3. ³⁰	3. ³⁰
Karlova	„	4. ³¹	4. ¹¹
Beodra	„	4. ⁵³	4. ²³
Török-Becse—Aracs	„	6. ⁰³	5. ⁰²
Kumán	„	6. ³³	5. ²²
Melencze	„	7. ⁰⁷	5. ⁴²
Ellemér	„	7. ³⁵	6. ⁰¹
Nagy-Becskek	„	7. ⁵⁹	6. ¹⁸
	érk.		

Nagy-Becskek—Nagy-Kikinda.		3002	3012
		sz. v. v.	I. II. III. o.
	ind.	6. ³⁰	7. ¹⁰
Nagy-Becskek	„	6. ⁴⁸	7. ³⁵
Ellemér	„	7. ¹¹	8. ²⁸
Melencze	„	7. ²⁷	8. ³⁰
Kumán	„	7. ⁵²	9. ¹⁴
Török-Becse—Aracs	„	8. ²⁷	9. ²⁰
Beodra	„	8. ³⁹	10. ²¹
Karlova	„	9. ²³	11. ¹³
Nagy-Kikinda	„	—	—
	érk.		
	Temesvár	2. ⁵	4. ¹⁰
	Budapest	8. ⁴⁰	7. ²⁰

Menetrend a Torontáli helyi érdekű vasutak vonalain

Nagy-Becskek—Verecz.		3101	3111
		sz. v. v.	I. II. III. o.
Nagy-Becskek	ind.	8. ¹⁵	—
Nagy-Becskek—Bégapart	„	8. ²²	3. ¹⁰
Lázárföld	„	8. ⁵⁰	3. ⁴³
*Pusztá-Kenderes 8. sz. őrház	„	—	—
*Lajosmajor	„	—	—
Szárcsa	„	9. ¹⁶	4. ¹⁵
Szécsány	„	9. ²⁹	4. ³⁰
	érk.		
	Párdány 1. alul.		
Szécsány	ind.	9. ³⁹	4. ⁷⁴
Bóka	„	9. ⁵²	5. ⁰²
Kanak—Ó-Lécz	„	10. ⁰⁹	5. ²²
*Barárháza 6a. sz. őrház	„	10. ¹⁷	5. ³⁴
Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy	„	10. ²¹	5. ⁴⁶
Györgyháza	„	10. ³⁶	5. ⁵⁸
Zichyfalva	„	10. ⁴⁸	6. ¹⁵
Nagy-Margita	„	11. ⁰³	6. ³¹
*London-Tanya	„	11. ¹⁰	6. ⁴⁰
Bethlen-Tanya	„	11. ²⁹	7. ⁰²
*Temes-Paulis	„	11. ³⁷	7. ¹²
Verecz-Rét	„	11. ⁴⁴	7. ²⁰
Verecz	„	11. ⁴⁸	7. ²⁴
	érk.		

Verecz—Nagy-Becskek.		3112	3102
		sz. v. v.	I. II. III. o.
Verecz	ind.	5. ¹²	2. ³⁵
Verecz-Rét	„	5. ¹⁷	2. ⁴²
*Temes-Paulis	„	5. ²⁴	2. ⁴⁹
Bethlen-Tanya	„	5. ³¹	2. ⁵⁷
*London-Tanya	„	5. ³⁵	3. ¹⁵
Nagy-Margita	„	6. ⁰⁴	3. ²³
Zichyfalva	„	6. ¹²	3. ³⁵
Györgyháza	„	6. ³¹	3. ⁴⁷
Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy	„	6. ⁵⁰	4. ⁰²
*Barárháza 6a. sz. őrház	„	7. ⁰¹	4. ¹⁰
Kanak—Ó-Lécz	„	7. ¹³	4. ¹⁹
Bóka	„	7. ³²	4. ³⁵
Szécsány	„	7. ⁴⁶	4. ⁴⁶
	érk.		
	Párdány 1. alul.		
Szécsány	ind.	8. ⁰¹	4. ⁵⁶
Szárcsa	„	8. ¹⁸	5. ¹⁰
*Lajosmajor	„	—	—
*Pusztá-Kenderes 8. sz. őrház	„	—	—
Lázárföld	„	8. ⁵¹	5. ³⁷
Nagy-Becskek—Bégapart	„	9. ²²	6. ⁰⁴
Nagy-Becskek	„	—	6. ⁰⁸
	érk.		

Szécsány—Párdány.		3211	3213
		v. v. v.	I. II. III. o.
Szécsány	ind.	5. ¹⁰	9. ⁴⁴
Módos	„	5. ⁶⁷	10. ¹⁴
*Fény	„	5. ⁴⁹	10. ²³
Párdány	„	6. ⁰¹	10. ³⁵
	érk.		

Párdány—Szécsány.		3212	3214
		v. v. v.	I. II. III. o.
Párdány	ind.	6. ⁴⁹	3. ⁴⁹
*Fény	„	7. ⁰²	4. ⁰²
Módos	„	7. ¹⁷	4. ¹⁷
Szécsány	„	7. ⁴⁰	4. ⁴⁰
	érk.		

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

H i r d e t é s e k.

3272. számhoz 1892.

(41—32)

Verseny tárgyalási hirdetmény

kő, kavics és homok szállítása tárgyában.

A Torontálvármegye területén levő nagybecskerek — zombolyai, pancsova — czrepajai, törökkanizsa — oroslámosi, keviszöllös — alibunári, nagykikinda — perjámosi, törökbecse — melenczei és módos — dettai törvényhatósági közutakra folyó évben szükséges kavics, valamint törökbecse — beodrai, nagybecskerek — écskai, nagybecskerek — aradáci, nagyszentmiklós — perjámosi, tomasevacz — alibunári, nagybecskerek — pancsovai, szarcsavattinai, nagyszentmiklós — nyerői, módos — ujpécsi és módos — dettai törvényhatósági közutakon folyó évben szükséges homok beszerzésének és szállításának biztosítása céljából folyó évi **február hó 29-én** a torontálvármegyei alispáni hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján verseny tárgyalás tartatik.

Felhívtnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat fentemlített hivatalhoz címezve a kitűzött tárgyalási napon délelőtt 10 óráig nyújtsák be. — A később beérkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett táviratok figyelembe vétetni nem fognak.

Az öt pecséttel zárt ajánlatok borítékán a címzésen felül világosan kiírandó a törvényhatósági közut neve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok a torontálvármegyei magy. kir. államépítészeti hivatalnál átvehető ajánlati minta és felosztási kimutatás szerint teendők.

A szállítani kívánt kő, kavics és homokanyagok a vállalkozó pecsétjével ellátott két mintája az ajánlathoz csatolandó, egyuttal a felosztási kimutatásban a termelési hely is, honnan a szállítás foganatosítandó lesz, megjelölendő.

Nagybecskerek, 1892. évi január hó 21 én.

Egy egy utrészletre nézve csak egy ár hozható ajánlatba.

Minden ajánlattevő, az ajánlatok beadására kitűzött határnaptól kezdve hat hétig kötve van ajánlatához.

A már benyújtott ajánlatok többé vissza nem vehetők.

Fentemlített minden egyes törvényhatósági utra külön ajánlat nyújtandó be.

Csupán egyes utrészletekre vonatkozó ajánlatok csak akkor fognak figyelembe vétetni, ha a szakasz egy elkülönített utvonatrészt képez.

Ugy az ajánlat mint a hozzá mellékelte felosztási kimutatás szabályszerűen bélyegezendő és mindkettő ajánlattevő által sajátkezűleg aláírandó.

Az ajánlathoz a bánatpénznek a torontálvármegyei főpénztárba történt befizetéséről kiállított nyugta csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után az ajánlattevő által kikötött árak összegének legalább 5%-át kell kitennie.

Készpénz vagy értékpapírok az ajánlatok mellett el nem fogadhatók.

Azon ajánlattevőknek, kiknek ajánlatai nem fogadtatnak el, bánatpénzüket az árlejtés eredménye feletti határozat hozatal után fog kiadatni.

A tett ajánlat az illető vállalkozóra nézve azonnal, Torontálvármegye közönségére nézve pedig csak azon naptól fogva kötelező, a mikor a megyei közigazgatási bizottság, illetve a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterium által elfogadtatik.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta és ennek mellékletét képező felosztási kimutatás a torontálvármegyei m. kir. államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők, illetve átvehetők.

Torontálvármegyei alispáni hivatal.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.